

Марина Волошенко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та соціальної роботи,
Національний університет «Одеська політехніка»,
просп. Шевченка, 1, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0940-3829>

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ В ПИТАННІ БАТЬКІВСТВА

Однією зі сфер, що яскраво виявляють відмінності чоловічого та жіночого, є сфера реалізації батьківських функцій та ролей. Батьківська та материнська ролі не тотожні за своєю суттю та змістом. Уважалось, що це пов'язано як із біологічною, так і соціальною статтю (гендером) кожного з батьків. Останнім часом дослідники роблять акцент на гендерних аспектах батьківства та їх соціальному походженні. Теорії біологічної детермінації батьківства виявилися непродуктивними для пояснення всього різноманіття дитячо-батьківських відносин. Джерело відмінності у змісті батьківської та материнської ролей необхідно шукати не в біології батьків, а в їхньому власному досвіді соціалізації. Образ себе як батька формується внаслідок взаємодії безлічі чинників соціального порядку (особливості гендерної стратифікації суспільства та пов'язані із цим цінності, стереотипи та забобони, культурний символізм, досвід взаємодії із власними батьками). Отже, для розуміння специфіки материнської та батьківської поведінки важливим є аналіз найбільш усталених у суспільстві уявлень про те, яким має бути традиційний розподіл ролей у сім'ї. Тим не менше аналіз літератури дає змогу припустити, що існують відмінності в тому, якою батьки різної статі бачать власну дитину, у стилі взаємодії та догляду за нею, в особливостях виховання. Чоловіки описують свого малюка позитивніше, ніж жінки. При цьому вони залишаються дистанційованими від своїх дітей, сприймаючи дружину як посередника у стосунках із дітьми. Сучасні батьки активно допомагають матерям у догляді за дитиною, поступово відсторонюючись від проблем виховання, перетворюючись на «невидимого батька».

Ключові слова: гендер, батьківство, материнство, специфіка материнської та батьківської поведінки.

Вступ та сучасний стан досліджуваної проблеми.

Сім'я та стосунки, що складаються в ній, багато в чому визначають успішність розвитку дитини і закладають основи загальнолюдських, культурно-національних цінностей особистості та її духовного стрижня. Це пояснюємо тим, що сімейні ролі жінок і чоловіків містять ролі й організатора сімейного життя, який приймає рішення з усіх основних питань життєдіяльності сім'ї, і виконавця основних видів домашніх робіт, і вихователя дітей.

Тому складність феномена батьківства полягає у необхідності його розгляду через призму біологічної, психологічної та соціокультурної засад. Батьківство може розглядатися як особливий вид діяльності батька з питання догляду, утримання, виховання та навчання дитини. Як особливий соціальний інститут батьківство охоплює два інші важливі інститути: батьківство і материнство.

Відповідно до соціокультурного підходу, суспільство формує відмінності між статями. А згідно з теорією соціальних ролей Е. Іглі (Eagly, 1987), жінки і чоловіки повинні поводитися конгруентно до своєї гендерної ролі, щоб бути прийнятими суспільством. Отже, необхідно відповідати сукупності стереотипних очікувань, які суспільство висуває до цих індивідів як представників певної статі. І незважаючи на те що «ядро» сім'ї – це подружній союз жінки та чоловіка, низка дослідників дотримується думки, що створюють сім'ю не тільки стосунки «чоловік – жінка» само собою, а й стосунки «мати – дитина», «батько – дитина», що передбачає і стосунки «мати – батько».

Отже, жінка і чоловік стають матір'ю та батьком лише тоді, коли вони виховують дітей, а отже, сім'я є реалізацією батьківської відповідальності за виховання дітей.

Мета дослідження – узагальнити знання про батьківство з позиції гендерних відмінностей батька та матері.

Результати. Поняття «батьківство» і «материнство» можна окреслити як історичний, соціальний комплекс установок, практик, пов'язаних із плануванням сім'ї, ставленням до дітей і самих дорослих до себе як до батьків. Як мікро- і макросоціальний феномен «батьківство» та «материнство» має на увазі й ідентичність «буквальних» батьків та матерів, і принципи, що визначають ставлення дорослих до дітей загалом та є тісно пов'язаними з громадянською самосвідомістю.

Батьківство та материнство як соціально-психологічний феномен є емоційно, оцінно забарвленою сукупністю знань, уявлень, переконань щодо себе як батька, що реалізується в усіх проявах поведінкового складника батьківства (Eagly, 1987).

Це все ж таки не дає підстави визначати роль батька як аналогічну ролі матері або додаткову до неї, а почуття до дітей і бажання виховувати їх – як поведінку, яка закладена в генетичній структурі. Не можна також стверджувати, що поведінка батька нічим не відрізняється від поведінки матері або дуже схожа до неї, а також і те, що діти однаково прив'язані як до батьків, так і до матерів (Lawler, 2017).

Батьківство та материнство вчені вивчають із позицій різних наук: психології, медицини, генетики тощо.

Психологія батьківства та материнства є молодим напрямом у науці, що має міждисциплінарну спрямованість та характеризується системністю підходу. Нині становлення її теоретичної моделі, підтвердження експериментальних матеріалів продовжується (Kathy, 2003).

Можна стверджувати, що сучасна концепція батьківства та материнства ґрунтується на ідеї, згідно з якою вона має розглядатися з двох позицій, а саме:

– ролі, яку вони виконують, тобто забезпечення умов розвитку дитини;

– частини особистості чоловіка і жінки, тобто їхні цінності, потреби, переживання, вчинки та мотиви, пов'язані з батьківством (Langdridge, Connolly, Sheeran, 2000).

Водночас важливо відзначити, що навіть саму батьківську любов традиційно поділяють на батьківську та материнську, які можуть розглядатися як складники цілісного феномену батьківства, але й як такі, які мають суттєві відмінності за своїм змістом і природою, форматами прояву та наданням впливу на розвиток дитини, становленням її як особистості (Массобу, 1990).

Так, розглядаючи особливості батьківської та материнської поведінки щодо дитини, можна стверджувати, що материнська любов за своєю суттю безумовна: дитина є коханою просто за те, що вона є. Любов батька зумовлена, і її потрібно і можна заслужити певними досягненнями, відповідністю очікуванням, дисципліною тощо.

Окрім батьківської любові, Е. Маккобі (Массобу, 1990) виділяє й інші параметри, за якими значно розрізняються гендерні ролі батька та матері щодо дітей:

1) види відповідальності за дітей;

2) стилі поведінки самих батьків і відповідно до статі дитини (син чи дочка);

3) демонстрація у поведінці типових для своєї статі рис, а також прагнення посилювати статеву сегрегацію, конвергенцію щодо дітей.

Історично склалося, що наявні моделі материнської та батьківської поведінки є потужними регуляторами поведінки жінок та чоловіків, і завдяки традиціям вони передаються з покоління до покоління і завжди відтворюються в однотипних учинках (Stephens, 2009).

Традиційна модель поведінки батька – турбота про сім'ю як економічну одиницю, визначення її політики та шлюбної стратегії, вирішення питань спадкування. Виконання цієї ролі визначає престиж батька. А традиційна модель поведінки матері – вести дім, вирощувати дітей (Yaremko, Lawson, 2007).

Виділяють також різноспрямованість виховання дітей батьком та матір'ю. Психологи стверджують, що батько вчить дитину тому «що», а мати – тому «як», батько – «бути кимось», а мати – «кимось для когось» (Dalton, Frick-Horbury, Kitzmann, 2006).

Досвід материнства та батьківства може викликати в людини певні переживання, які за фактом можуть бути важливими для формування її особистості,

і стверджує, що питання їх необхідності залишається відкритим. Це ставить завдання перед дослідниками – виявити та обґрунтувати основні характеристики феноменів материнства та батьківства як складників батьківства в сучасному суспільстві, а також припустити шляхи та можливі перспективи розвитку батьківства на початку XXI ст. (Dalton, Frick-Horbury, Kitzmann, 2006).

Для розуміння цієї проблеми необхідно докладніше розглянути психологію батьківства та психологію материнства.

Психологія батьківства – одна із найцікавіших, проте найменш досліджених галузей психології. Можна визначити батьківство як категорію психології особистості, охоплює комплекс її соціальних, інтегральних та індивідуальних характеристик, що виявляються на всіх рівнях життєдіяльності людини, і містить оціночний компонент та необхідність виконання важливих функцій: захисної, презентативної, ментальної, соціалізуючої.

Із другої половини XX ст. активно ведеться суперечка про роль батьківства у сімейному вихованні. Окремі джерела ЗМІ прагнуть закріпити у свідомості людини стереотип про слабкість, неадекватність сучасних батьків, батьківську некомпетентність, а вченим та публіцистам доводиться констатувати такі факти:

1) зростання безбатьківщини та часта відсутність батька у сім'ї;

2) рідкісні та незначні порівняно з матір'ю контакти батька з дітьми;

3) явна педагогічна некомпетентність батьків;

4) незацікавленість, а також нездатність батьків виконувати виховні функції, особливо щодо догляду за маленькими дітьми (Langdridge, Connolly, Sheeran, 2000).

Дослідники, котрі порівнюють дітей, які виростили з батьками та без них, виявили, що батько важливий не лише для хлопчиків, а й для дівчаток. Відсутність батька у житті дитини негативно позначається на її особистісному розвитку, особливо у хлопчиків. А з боку дівчат виявляються проблеми з вибором супутника життя.

На думку психологів і педагогів, батько представляє дитині світ думки та відповідальності, мужності та турботи, вчить сприймати створені людською працею речі, закони та порядок, формує надійний світ майбутнього. Отже, із психолого-педагогічного погляду батько дуже потрібний дитині на всіх етапах її розвитку. Дитина, яка позбавлена батьківського авторитету, може зрости асоціальною та агресивною щодо однолітків і дорослих. А дівчатка, які позбавлені батьківського виховання, своєю чергою, можуть вирости егоїстичними та підозрілими (Stephens, 2009).

Виявлено, що у поведінці батька домінують розумові елементи, підвищений контроль за своїми почуттями та емоціями, а його ставлення до дітей є раціональнішим, розумовішим, тоді як взаємини матері

з дитиною, як правило, більш емоційно насичені та прийнятні чуттєвістю. Зазначимо, що холодність і певна соціальна дистанція у взаєминах батька з дитиною – імовірно, пережиток традиційної патріархальної сім'ї, де до батька боялися наблизитися. А батьківську любов необхідно вимірювати не емоційними сплесками, а мірками чоловічої турботи про благополуччя сім'ї, щоб його дружина і діти нічого не потребували (Dalton, Frick-Horbury, Kitzmann, 2006).

Важливо відзначити, що на різних етапах розвитку дитини роль батька виражається по-різному. Матеріально забезпечуючи матір, батько таким способом забезпечує тривалість контакту матері з дитиною. У міру дорослішання дітей прямий вплив батька на дітей зростає. Так, для дітей дошкільного віку він має величезне значення як об'єкт наслідування, на підставі якого у дитини формується групова поведінка. Соціальний статус батька у шкільному віці важливий для підлітка для відчуття впевненості та стабільності. Так, відповідно до соціального статусу свого батька дитина знайомиться із суспільством. А статус матері, зі свого боку, визначає йому специфіку майбутньої сім'ї та власної ролі у ній (Kathy, 2003).

Отже, можна говорити про наявність певних відмінностей між традиційним і новим батьківством, коли змінюються погляди на статус, соціальну роль чоловіка-батька, патерни взаємодії та якість впливу батька на фізичне, психоемоційне самопочуття дитини, її поведінку й загалом на формування особистості дитини.

Проте, з іншого боку, батьківство завжди впливає на розвиток особистості самого чоловіка, що пов'язано з його задоволеністю роллю батька, почуттям відповідальності за виховання, психоемоційний стан дитини.

Якщо говорити про психологію материнства як про одну з найбільш складних, але мало розроблених галузей сучасної науки, то актуальність її вивчення зумовлена протиріччями між гостротою демографічних проблем, які пов'язані зі зниженням народжуваності, прогресуючим збільшенням кількості дітей, що сиротіють при живих батьках, і багатьма іншими причинами.

За фактом материнство – це складний феномен, який має свої фізіологічні механізми й еволюційну історію, культурні та індивідуальні особливості і який вивчається у руслі таких наук, як психологія, соціологія, медицина та ін. Проте кожна наука визначає та вивчає материнство з огляду на свої цілі та завдання.

У психологічній науці материнство як феномен є одним зі складних та найбільш досліджуваних об'єктів. У розвідках психологів поняття «материнство» трактується по-різному. Так, із позицій функціонального підходу цей термін визначається як конкретна потребнісно-мотиваційна сфера особистості жінки.

Сучасні дослідження в галузі психології материнства та суміжних проблем явно відрізняються широкістю, різноспрямованістю концепцій та підходів. Під

час узагальнення наявних напрямів досліджень можна виявити, що материнство як психосоціальний феномен розглядають із двох основних позицій: по-перше, як забезпечення умов розвитку дитини і, по-друге, як частину особистісної сфери жінки (Langdrige, Connolly, Sheeran, 2000). Так, слід зазначити, що в останні роки з'являється дедалі більше робіт, автори яких звертаються до традиційних уявлень про материнство та дитинство.

У різних дослідженнях піддаються аналізу якість та функції матері, необхідні для створення оптимальних умов розвитку дитини: ставлення до дитини як суб'єкта та підтримка його ініціативи в дослідницькій активності, спілкуванні та ін. Адаже сімейне життя порівняно з іншими сферами людської взаємодії ґрунтується на комплексі таких альтруїстичних почуттів, як співпереживання, безкорисливість, самовідданість (Dalton, Frick-Horbury, Kitzmann, 2006; Stephens, 2009; Yaremko, Lawson, 2007).

Якщо говорити про розвиток материнської сфери, необхідно відзначити найбільш значущі онтогенетичні чинники розвитку материнської сфери: досвід взаємодії із власною матір'ю та особливості сімейної моделі материнства, можливість взаємодії з немовлятами та поява інтересу до них у дитинстві.

Одним із найважливіших чинників розвитку материнської сфери також виділяють і особистісну зрілість матері. Це системна освіта, яка являє собою єдність особистісних (відповідальність, активна життєва позиція, прагнення до саморозвитку та самореалізації, сформовані ціннісні орієнтації, ін.) та батьківських (усвідомлення відповідальності за реалізовані виховні впливи, вміння гнучко будувати взаємовідносини з дитиною, батьківська любов як найвищий прояв батьківських почуттів) складників. Сислове переживання материнства є новоутворенням у сфері самосвідомості жінки, яка взяла на себе батьківську роль. Як якісно нова ситуація розвитку жінки материнство запускає процес інтеграції нею і власних життєвих завдань розвитку, і завдань розвитку дитини, що увійшла в її світ (Connolly, 2000).

Однак нині одним із найбільш актуальних питань дослідження в психології є проблема девіантного материнства, яка охоплює не лише ситуації порушення материнсько-дитячих відносин, які служать причинами зниження емоційного благополуччя дитини, а й ситуації, пов'язані з матерями, що відмовляються від своїх дітей і виявляють щодо них відкрити зневагу (Волошенко, 2019). На протипагу чому виявляється факт наявності жінок, які бажають усиновити дитину.

Необхідно розуміти, що особливості материнської діяльності зумовлені не просто особистими батьківськими установками та наявністю чи відсутністю в її мотиваційній сфері конкретного мотиву в ситуації відмови від дитини чи прагненні її усиновити, а тим, який із наявних мотивів займе пріоритетне становище у цілісній структурі та стане провідним. Це стає результатом її індивідуального вибору, який відобра-

жає специфічні особливості її сфери потреб (Волошенко, 2020).

Відмінності уявлення дівчат і юнаків про материнство та батьківство пов'язані з дієвими соціокультурними уявленнями про те, якими мають бути жінка як мати і чоловік як батько, а також певними потребами жінок і чоловіків, пов'язаними з батьківством. А також було виявлено, що сучасна молодь думає більшою мірою про зовнішній прояв батьківства та меншою – про можливі труднощі у реалізації батьківства та материнства. Це можна пояснити відсутністю реального досвіду спілкування із власною дитиною та слабкою мотивацією її появи (Dalton, Frick-Horbury, Kitzmann, 2006).

Важливим є виділення соціального батьківства, що передбачає виконання батьківських функцій не біологічними батьками, а соціальними. А під час улаштування дитини-сироти в сім'ю необхідно враховувати показники можливостей сім'ї, що заміщає, і психологічну готовність до батьківства.

Проте досі відсутні підтвержені дані щодо соціально-психологічних детермінант успішного заміщувального батьківства, єдиний стандарт для психологічного обстеження кандидатів у заміщувальні батьки та аналіз мотивації усиновлення, коли саме мотиваційна сфера надає значний вплив на успішність взаємодії заміщувального батька з дитиною-сиротою, тобто є першою змінною, яку треба дослідити у кандидатів в усиновлювачі.

Важливою є проблема усвідомленості мотиву. Можуть бути дві причини, що зумовлюють суперечливість поглядів усвідомленості мотивів: прийняття за мотиви різних феноменів, розбіжності у розумінні усвідомлення. А в розвитку інституту сім'ї велике значення має усвідомленість мотивації його створення та мотивація особистості жінки. Відкритим питанням також залишається вивчення мотивації усиновлення, коли окремі мотиви позначаються негативно на розвитку взаємин у сім'ї та ведуть до повернення дитини до державної установи, а інші сприяють розвитку взаємовідносин між батьками та усиновленою дитиною.

Обговорення. Отже, можна виділили такі чотири види мотивації усиновлення, на підставі яких формуються батьківські установки батька, що заміщає, з дитиною-сиротою: альтруїстична, прагматична, нормативна, кризова. Кожному виду мотивації відповідає свій стиль взаємин усиновлювача з дитиною-сиротою, що тісно взаємопов'язане з батьківськими установками.

Батьківські установки – це елемент батьківських уявлень, які в міру дорослішання дитини автоматизуються, стереотипізуються, і поведінка батьків стає більш прогнозованою, більш зрозумілою для дитини.

Батьківські установки досить різноманітні, однак самі батьки можуть не усвідомлювати до кінця глибинний зміст своїх установок, і можуть бути установки, які негативно впливають на формування дитини.

У зв'язку з тим, що саме жінки максимально мотивовані (70%) взяти дитину в сім'ю, то актуальним стає

питання вивчення мотивації та батьківських установок цієї категорії населення, а саме: усиновлювачів, які успішно пройшли адаптаційний період із дитиною-сиротою, до поведінки котрої закладено конкретні мотиви та батьківські установки; жінок без досвіду материнства, які отримують гуманітарну освіту (психологи, соціальні працівники) та є потенційними усиновлювачами.

Висновки. Якщо резюмувати вищевикладене, необхідно відзначити, що батьківство як особливий соціальний інститут містить у складі батьківство і материнство. Поняття «батьківство» і «материнство» можна розглядати як історичний, соціальний комплекс установок, практик, які пов'язані з плануванням сім'ї, ставленням до дітей та самоставленням дорослих до себе як до батьків. Історично склалося, що наявні моделі материнської та батьківської поведінки є потужними регуляторами поведінки жінок та чоловіків. Виділяють також різноспрямованість виховання дітей батьком та матір'ю.

Отже, огляд літератури з проблеми, що вивчається, дає змогу дійти висновку, що в сучасній Україні значно змінюються структура і функції інституту сім'ї. Це, зі свого боку, веде до трансформації моделі материнства, коли дитина стає зовнішнім елементом, не залученим до сімейної структури, та появи соціального сирітства.

У поведінці батька домінують розумові елементи, підвищений контроль за своїми почуттями та емоціями, а ставлення батьків до дітей (на відміну від матерів) є більш раціональним, розумовим.

На різних етапах розвитку дитини роль батька виражається по-різному. Важливо відзначити наявність певних відмінностей між традиційним та новим батьківством, коли змінюються погляди на статус, соціальну роль чоловіка-батька, патерни взаємодії та якість впливу батька на фізичне, психоемоційне самопочуття дитини, її поведінку та загалом на формування особистості дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волошенко М.О., Гергега О.Р. Девіантне материнство в сучасному батьківстві. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 2. Т. 1. С. 148–150.
2. Волошенко М.О., Гергега О.Р. Особливості взаємин у сім'ї з погляду соціально-психологічних потреб батьків. *Габітус*. 2020. Вип. 12. Т. 1. С. 140–144. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.12-1.24>
3. Bem, S. (1981). Gender schema theory: a cognitive account of sex-typing. *Psychological Review*, 88, 354–364.
4. Dalton, W., Frick-Horbury, D., & Kitzmann, K. (2006). Young adults' retrospective reports of parenting by mothers and fathers: Associations with current relationship quality. *Journal of General Psychology*, 133(1), 5–18.
5. Eagly, A.H. (1987). Sex Differences in Social Behavior: A Social-role interpretation (1st ed.). *Psychology Press*. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203781906>
6. Imber-Black, E., Roderts., J. (1993). *Rituals for our times*. N.Y. : Harper Perrenial, 331 p.
7. Kathy, P. & et al. (2003) *The Practice of Adoption : History, Trends, and Social Context*. *The Counseling Psychologist*, 31, 651–678.

8. Langdrige, D., Connolly, K.J. & Sheeran, P. (2000). A network analytic study of the reasons for wanting a child. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 18, 321–338.

9. Lawler, J.M., Koss, K.J. & Gunnar, M.R. (2017) Bidirectional effects of parenting and child behavior in internationally adopting families. *Journal of Family Psychology*, 31 (5), 563–573.

10. Maccoby, E.E. (1990) Gender and relationships: a developmental account. *American psychologist*, 45(4), 513–520.

11. Stephens, M.A. (2009). Gender differences in parenting styles and effects on the parent-child relationship (Unpublished thesis). Texas State University-San Marcos, San Marcos, Texas.

12. Yaremko, S., & Lawson, K. (2007). Gender, Internalization of Expressive Traits, and Expectations of Parenting. *Sex Roles*, 57(9/10), 675–687.

REFERENCES

1. Voloshenko M., Gerega O. (2019). Deviant motherhood in modern parenthood. Theory and practice of modern psychology. No. 2, Vol. 1. P. 148-150 [In Ukrainian]

2. Voloshenko M., Gerega O., (2020). Peculiarities of relationships in the family from the point of view of the socio-psychological needs of parents. *Habitus* Issue 12. Volume 1. 2020. P.140–144. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.12-1.24> [In Ukrainian]

3. Bem, S. (1981). Gender schema theory: a cognitive account of sex-typing. *Psychological Review*, 88, 354–364.

4. Dalton, W., Frick-Horbury, D., & Kitzmann, K. (2006). Young adults' retrospective reports of parenting by mothers and fathers: Associations with current relationship quality. *Journal of General Psychology*, 133(1), 5–18.

5. Eagly, A.H. (1987). Sex Differences in Social Behavior: A Social-role interpretation (1st ed.). *Psychology Press*. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203781906>

6. Imber-Black, E., Roderts., J. (1993). Rituals for our times. N.Y. : Harper Perrenial, 331 p.

7. Kathy, P. & et al. (2003) The Practice of Adoption : History, Trends, and Social Context. *The Counseling Psychologist*, 31, 651–678.

8. Langdrige, D., Connolly, K.J. & Sheeran, P. (2000). A network analytic study of the reasons for wanting a child. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 18, 321–338.

9. Lawler, J.M., Koss, K.J. & Gunnar, M.R. (2017) Bidirectional effects of parenting and child behavior in internationally adopting families. *Journal of Family Psychology*, 31 (5), 563–573.

10. Maccoby, E.E. (1990) Gender and relationships: a developmental account. *American psychologist*, 45(4), 513–520.

11. Stephens, M.A. (2009). Gender differences in parenting styles and effects on the parent-child relationship (Unpublished thesis). Texas State University-San Marcos, San Marcos, Texas.

12. Yaremko, S., & Lawson, K. (2007). Gender, Internalization of Expressive Traits, and Expectations of Parenting. *Sex Roles*, 57(9/10), 675–687.

Maryna Voloshenko,

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Psychology and Social Work,
Odesa Polytechnic National University,
1, Shevchenko Ave., Odesa, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0940-3829>*

GENDER DIFFERENCES IN PARENTING

One of the spheres that clearly reveal the differences between men and women is the sphere of implementation of parental functions and roles. Parental and maternal roles are not identical in essence and content. It was believed to be related to both the biological and social sex (gender) of each parent. Recently, researchers have focused on the gender aspects of parenting and their social origins. Theories of biological determination of parenthood were not productive for explaining the diversity of child-parent relationships. The source of the difference in the content of parental and maternal roles must be sought not in the parents' biology, but in their own experience of socialization. The image of oneself as a father is formed as a result of the interaction of many factors of the social order (features of gender stratification of society and related values, stereotypes and superstitions, cultural symbolism, experience of interaction with one's own parents). Therefore, in order to understand the specifics of maternal and paternal behavior, it is important to analyze the most established ideas in society about what the traditional division of roles in the family should be. Nevertheless, the analysis of the literature suggests that there are differences in how parents of different sexes see their own child, in the style of interaction and care for it, and in the peculiarities of upbringing. Men describe their baby more positively than women. At the same time, they remain distant from their children, perceiving the wife as a mediator in the relationship with the children. Modern fathers actively help mothers in child care, gradually withdrawing from the problems of upbringing, turning into an «invisible father».

Key words: gender, parenthood, motherhood, specifics of maternal and paternal behavior.

Подано до редакції 02.12.2022